

Datu valsts inspekcijas darbības pārskata kopsavilkums (2013.gads)

Datu valsts inspekcija (DVI) veic personas datu aizsardzības uzraudzību saskaņā ar fizisko personu datu aizsardzības likumu, kā arī veic uzticamu sertifikācijas pakalpojumu sniedzēju akreditāciju un uzraudzību saskaņā ar Elektronisko dokumentu likumu, uzrauga datu aizsardzību elektronisko sakaru nozarē saskaņā ar Elektronisko sakaru likumu, kā arī uzrauga nevēlama komerciāla paziņojuma sūtīšanas aizlieguma ievērošanu, saskaņā ar Informācijas sabiedrības pakalpojumu likumu.

2013.gadā veiktas 677 pārbaudes (salīdzinājumam, 2012.gadā tika veiktas 496 pārbaudes). 2013.gadā tika saņemtas 362 iedzīvotāju sūdzības par iespējamajiem personas datu aizsardzības pārkāpumiem (2012.gadā – 296). Palielinājies citu ES dalībvalstu iedzīvotāju sūdzību skaits par personas datu apstrādi, ko veic Latvijā komercdarbību veicošs pārzinis, tādēļ ar katru gadu palielinās to izskatīto lietu skaits, kad nepieciešama sadarbība ar citām ES datu aizsardzības uzraudzības institūcijām pārbažu lietu ietvaros.

Pārbaudot sūdzībās ietverto informāciju un veicot pārbaudes, personas datu apstrādes pārkāpumi tika konstatēti un administratīvie sodi tika piemēroti 36 gadījumos – 22 naudas sodi (kopumā par 20 910 LVL – 2012.gadā un 18 910 LVL) un 14 brīdinājumi. Lielākais piemērotais sods bija 3000 LVL, kas piemērots trim dažādiem pārzīņiem (atbildīgajiem par personas datu apstrādi) par konstatētajiem Fizisko personu datu aizsardzības likuma pārkāpumiem:

- 1) par sensitīvo personas datu (veselības informācijas) nelikumīgu izpaušanu;
- 2) par liela apjoma personas datu izmantošanu sākotnēji neparedzētam personas datu apstrādes mērķim (personas datus izmantojot mārketinga vajadzībām);

- 3) par vairākiem konstatētiem pārkāpumiem - informācijas nesniegšana DVI, informācijas nesniegšana datu subjektam, nelikumīga personas datu publiskošana internetā.

Salīdzinoši ar iepriekšējo gadu būtiski ir palielinājies to gadījumu skaits, kad pārzīņi (uzņēmumi) privātajā sektorā nav snieguši informāciju datu subjektiem un attiecīgi ir pieaudzis to gadījumu skaits, kad sodi tiek piemēroti par informācijas nesniegšanu datu subjektam (ja datu subjekts ir lūdzis sniegt informāciju un arī par "automātiski" sniedzamās informācijas nesniegšanu datu subjektiem pirms personas datu apstrādes uzsākšanas).

Pārzīņi mazu uzmanību pievērš Fizisko personu datu aizsardzības likumā noteiktajiem pienākumiem par datu subjektu tiesību nodrošināšanu, tādēļ 2014.gada ietvaros Datu valsts inspekcija plāno izstrādāt rekomendāciju par datu subjekta tiesībām, kas būtu noderīgs informācijas avots ne tikai indivīdiem (datu subjektiem), bet arī pārzīņiem, lai sekmētu fizisko personu datu aizsardzību praksē.

2013.gada ietvaros sūdzības galvenokārt tika iesniegtas par:

- 1) Informācijas nesniegšana datu subjektam (gan "automātiski sniedzamā", gan pēc pieprasījuma);
- 2) Identitātes zādības;
- 3) Personas datu izsniegšana, izpaušana bez tiesiska pamata vai neatbilstoši datu apstrādes mērķim, kam dati tika vākti un apstrādāti;
- 4) Personas datu publiskošana internetā bez tiesiska pamata.

Personas datu apstrādes pārbaudes tiek veiktas arī pēc DVI iniciatīvas un, pamatojoties uz masu informācijas līdzekļu un citu iestāžu sniegtās informācijas. 2013.gadā DVI visvairāk šādas pārbaudes veica, pamatojoties uz informāciju, kuru sniedza Valsts un pašvaldības policija, kuras ziņoja par tiem gadījumiem, kad videonovērošana tiek veikta bez atbilstošas datu subjekta informēšanas, kā arī par gadījumiem, kad personas dati publiskoti internetā.

Veicot Informācijas sabiedrības pakalpojumu likuma uzraudzību (nevēlamu komerciālu paziņojumu sūtīšanas kontekstā), DVI 2013.gadā veica 5 pārbaudes, tai skaitā piemēroja divus administratīvos sodus - katru 500 LVL apmērā par nelikumīgu personas datu apstrādi un nelikumīgu komerciālu paziņojumu sūtīšanu.

2013.gadā DVI tika reģistrētas 532 personas datu apstrādes un izmaiņas personas datu apstrādē. Reģistrēto personas datu apstrāžu skaits pārsniedza plānoto par 52% (plānots reģistrēt - 350 apstrādes), jo 2014.gada 1.janvārī stājās spēkā Alkoholisko dzērienu aprites likuma prasība, kas noteica, ka alkoholisko dzērienu tirdzniecības zāles pašapkalpošanās zonā un pircēju individuālās apkalpošanas vietā nodrošināma nepārtraukta videonovērošana, videoieraksta veikšana reālā laika režīmā un tā saglabāšana vismaz septiņas dienas pēc ierakstīšanas. Tādēļ paredzams, ka arī 2014.gada pirmajā pusē pārziņi turpinās reģistrēt veikto personas datu apstrādi videonovērošanas ietvaros.

2013.gada ietvaros tika turpināta sadarbība ar Baltijas valstu datu aizsardzības uzraudzības institūcijām. Ņemot vērā Baltijas valstu kopīgo vēsturisko mantojumu un sadarbību šī reģiona ekonomiskās attīstības veicināšanā, jau 2012.gadā tika panākta vienošanās īstenot ciešāku Baltijas valstu sadarbību arī personas datu aizsardzības uzraudzības jomā, tai skaitā īstenojot katru gadu vienotu pārbaudi. Šādu sadarbību augsti novērtējušas arī Eiropas Savienības institūcijas. Tādēļ DVI 2013.gada 21.-22.martā organizēja otro ikgadējo Baltijas valsti datu aizsardzības uzraudzības institūciju sanākumi, lai diskutētu par aktualitātēm personas datu aizsardzības jomā (2014.gada 13.-14.martā Baltijas valstu datu aizsardzības uzraudzības institūciju sanāksme notiks Viļņā, Lietuvā). Viens no ikgadējās sanāksmes uzdevumiem ir vienoties par pārbaudi, kuru konkrētā gada ietvaros īsteno visas trīs Baltijas valstu datu aizsardzības uzraudzības institūcijas, ar mērķi sekmēt personas datu aizsardzību Baltijas reģionā. 2013.gadā šāda pārbaude tika veikta azartspēļu sektorā, par kuras rezultātiem tiks paziņots š.g. martā.

DVI prioritārie pasākumi 2014.gadā:

- 1) Veikt pirmsreģistrācijas pārbaudes riska jomās:
 - sensitīvie personas dati;

- personas datu nodošana uz trešajām valstīm;
 - biometrijas datu apstrāde (t.sk. videonovērošana).
- 2) Izstrādāt rekomendāciju par datu subjekta tiesībām.
 - 3) Sekmēt sadarbību ar citām ES dalībvalstu personas datu aizsardzības iestādēm, lai sekmētu personas datu aizsardzību interneta vidē.

Plašāk par DVI – www.dvi.gov.lv .